

kreds. Knudsen er nemlig ferm på fingrene. Ganske vist tillader efterlønsordningen kun arbejde i 200 timer årligt, men hvem kan egentlig kontrollere, om denne grænse overholdes? I øvrigt regner Knudsen med at afregne en del af sin fremtidige bi-indtægt uden at blande myndighederne ind i det.

5. Hr. Poulsen driver et firma med 20 ansatte, men salget går rigtig sløjt på grund af krisen og regeringens trusler om nye afgiftsforhøjelser. Poulsen tilbyder derfor sine medarbejdere at blive hjemsendt i én måned på dagpenge. Derefter kan alle vende tilbage til deres gamle job igen.

Medarbejderne accepterer og de fleste er lykkelige for en hel måneds ekstra ferie til fuld dagpengesats. Ingen af dem står til rådighed for arbejdsmarkedet, og Poulsen er glad for, at dagpengesystemet kan finansiere hans medarbejdere og give firmaet et pusterum, mens lagrene nedbringes.«

Kelvin Lindemann fortalte i Jyllands-Posten den 28. december 1980: »Den sandfærdige historie om en kvindelig dansk tandlæge, der var ansat i statens tjeneste. Hun havde fornuftigt valgt at gå på deltid, arbejdede kun 29 timer om ugen i stedet for 40. Hendes løn på deltidsarbejde var 240.000 kr. om året. Men samtidig fik hun arbejdsløshedsunderstøttelse for de 11 ugentlige timer, hun valgte at holde fri. Det gav 30.000 kr. fra arbejdsløsheds-kassen.«

Fjernes disse og en række lignende urimeligheder, fordamper folketingets nuværende ulyst til at føre den nødvendige politik for, at sunde arbejdspladser skyder frem i tilstrækkelig mængde.

Når afstanden bedømmes, skal man naturligvis – som altid når der er tale om, hvad der opnås af løn og anden indtægt – hense til de rester, der netto er tilbage efter kildeskattetræk m.v. Det er aldeles fundamentalt, at man i debatten ophører med at sammenblande dette begreb med den lønudgift, der er redegjort for foran i første afsnit af bemærkningerne til lovforslagets § 1. Da VKR-regeringen i 1969–70 gennemførte den nugældende arbejdsløshedsunderstøttelseslovs hovedprincipper, var den overhovedet ikke opmærksom på indkomstskatteeffekten. I 1930'erne (hvis erfaringer man ensidigt benyttede) spillede denne skat jo ingen mærkbar rolle for arbejderklassen – hverken til at formindske toppen af indkomsten kraftigt eller til at motivere til måneskinsarbejde med arbejdsløshedsunderstøttelsen som skalkeskjulalibi over for nysgerrige og pågående skattevæsener (og momsadministratorer).

Sammenholdt med de lande, vort erhvervsliv har som hovedkonkurrenter, ligger det danske ar-

bejdsløshedsdagpengeniveau meget højt – og afstanden til, hvad man får i posen ved at gå på arbejde, er forholdsvist beskednen i Danmark.

Bruttodagpengebeløbet er steget mere i de sidste år end den gennemsnitlige timeløn. Gennemsnitsarbejdslønnen steg således fra 39.500 kr. i 1970 til 102.600 kr. i 1979, eller med 180 pct. Men procenten var 202 for højeste arbejdsløshedsdagpengesats (fra 25.001 kr. til 76.685 kr.). I oktober 1980 lå satsen på 40,35 kr. i timen eller 6,2 pct. højere end året før. Og fra 1. oktober 1981 er beløbet blevet 45,45 kr. I 1968 var den gennemsnitlige arbejdsløshedsunderstøttelse 38 pct. af gennemsnitlig lønarbejderløn. Da VKR-regeringen tiltrådte, var procenten steget til 57. Men i 1971, 2. halvår, var den 64,6 pct., i 1975, 1. halvår, 70,1 pct. og derefter i de følgende halvår 73,1 pct. og 75,2 pct. Siden da er den faldet til ca. 64 pct.

Den progressive beskatning, socialindkomstregler og masser af andre lovforanstaltninger har, når de lægges sammen, yderligere bidraget væsentligt til at nivellere det reelle vederlag, som er ydet til de folk, der påtager sig det besvær, de omkostninger og den handlefrihedsindskrænkning, som er forbundet med at gå på arbejde. Lovmodelrådets årsberetning fra januar 1981 gav taleksempler på, hvordan det gik med øget boligsikring, opnåelse af daginstitutionsfripladser, højere børnetilskud osv. for familier, hvor arbejdsløshed indtrådte.

Arbejdsløshedslovgivningen må indrettes, så den giver de arbejdsløse en kraftig motivation til at komme i beskæftigelse – også selv om det arbejde, de kan få, med hensyn til fag, arbejdssted, aflønning og andre forhold, langt fra er så bekvemt som det, de kunne ønske, og det, de tidligere har været vant til.

Heri ligger selvsagt ikke antydning af angreb mod de arbejdsløse. Men som Poul H. Møller fra kristeligt folkeparti så rigtigt sagde det i folketinget 12. februar 1981 (sp. 6581):

»Når en ledig vægrer sig ved at tage imod et anvist arbejde, der måske betyder, at han skal stå op en surkold vintermorgen kl. 5 for at begive sig lang vej til arbejdspladsen, betale transportomkostninger, slide og tilsnave sit arbejdstøj osv. for måske, når ugen er til ende og skatten har taget, hvad den skal have, at have 50 kr. mere end kammeraten, der kan blive liggende hjemme under sin lune dyne, indtil det passer ham at stå op, i kraft af sine dagpenge.

Hvem skal man bebrejde i et sådant tilfælde? Det er i hvert fald et usundt samfund, hvor det ikke kan betale sig at tage imod et stykke arbejde.«